

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних мов

Тетяна КОЛІСНИЧЕНКО

серпня_2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ТА СИНЕРГЕТИКА

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійні програми: «Англійська філологія»

Спеціальність: В11 Філологія

Спеціалізація: В11.041 Філологія. Германські мови та літератури

(переклад включно), перша – англійська

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

факультет іноземних мов

Мова навчання: українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ТА СИНЕРГЕТИКА» складена відповідно до освітньо-наукової програми «Англійська філологія».

Розробник: Бялик Василь Дмитрович – доктор філологічних наук, професор кафедри лінгвістики та перекладу

Викладач: Бялик Василь Дмитрович – доктор філологічних наук, професор кафедри лінгвістики та перекладу

Погоджено з гарантом ОП Надія ЄСИПЕНКО
(підпис)

Затверджено на засіданні кафедри англійської мови

Протокол № 7 від " 25" серпня 2025 року

Завідувач кафедри Ольга СОЛОВЙОВА

Схвалено методичною радою факультету іноземних мов

Протокол № 1 від " 27 " серпня 2025 року

Голова методичної ради факультету Ірина БЕЖЕНАР

Пояснювальна записка

Метою викладання дисципліни „Міжкультурна комунікація та синергетика” є ознайомлення здобувачів зі станом наукового знання у цій галузі й подальше формування їх навичок наукового мислення та вмінь аналізу емпіричного матеріалу.

Основні завдання вивчення дисципліни “Міжкультурна комунікація та синергетика” полягають у тому, щоб

- визначити об’єкт, предмет, мету й завдання дисципліни «Міжкультурна комунікація та синергетика» та з’ясувати її місце серед інших мовознавчих наук;
- ознайомити здобувачів із традиційними та новітніми методами наукового пошуку у галузі міжкультурної комунікації та синергетики;
- охарактеризувати інструменти теоретичного опису міжкультурної комунікації та синергетики;
- скерувати здобувачів на самостійний пошук релевантних наукових джерел, їх критичний аналіз та вироблення власного погляду на досліджувані проблеми;
- сформувати в молодих науковців навички роботи з емпіричними даними;
- розвивати в аспірантів теоретико-гіпотетичне мислення;
- формувати навички екстраполяції основних мовознавчих понять на суміжні дисципліни.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні:

Знати: об’єкт та предмет дисципліни „Міжкультурна комунікація та синергетика”, її мету та завдання відповідно до напрямів міжкультурної комунікації; місце синергетики серед інших лінгвістичних дисциплін; актуальні напрями розвитку граматичної теорії.

вміти: лінгвістично коректно мислити; самостійно аналізувати тексти міжкультурної комунікації; узагальнювати інформацію з різних наукових джерел.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни *Загальна інформація*

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	2	3	120	20		10			60	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Міжкультурна комунікація											
Тема 1. Передумова виникнення і напрями розвитку дисципліни «Міжкультурна комунікація».	13	2	2			9						
Тема 2. Форми та види комунікації як простір реалізації комунікативного стилю.	13	2	2			9						
Тема 3. Дослідження феномена комунікації у сучасній лінгвістичній науці.	11	2				9						
Тема 4. Теорія комунікації як інтегративна сфера знань.	11	2				9						
Тема 5. Основні підходи до розуміння терміна «Міжкультурна комунікація».	11	2				9						
Разом за ЗМ1	59	10	4			45						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Лінгвістична синергетика											
Тема 1. Поняття лінгвосинергетики як методологічної основи дослідження тексту.	13	2	2			9						
Тема 2. Дискурсивна синергетика «живого» слова.	13	2	2			9						
Тема 3. Актуалізація синергетичного підходу у сучасних лінгвістичних дослідженнях	13	2	2			9						

Тема 4. Принципи синергетики як методологія дослідження словотвірної системи.	11	2			9						
Тема 5. Моделювання історії мови як синергетичного процесу	11	2			9						
Разом за ЗМ 2	61	10	6		45						
<i>Усього годин</i>	120	20	10		90						

Тематика семінарських занять

№	Назва теми	Питання і завдання	Кількість годин
1	Поняття міжкультурної комунікації...	Синергетичні засади лінгвістичних досліджень в лексиці	2
2	. Основні підходи до визначення міжкультурної комунікації.	Завдання і основні дослідницькі вектори лінгвосинергетики	2
.3	Структура міжкультурної комунікації: причини, форми, види, типи і результати комунікації	Багатовимірність синергетики	2
4	Філософські підвалини синергетики.	Концептуально-методологічні основи лінгвосинергетики.	2
5	Об'єкт і предмет синергетики	Завдання синергетики	2
			10

Самостійна робота здобувача

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Граматики і типологія: Універсалії та варіації	9
2	Генеративна граматики та синтаксичні структури	9
3	Функціональна граматики: інформаційна структура та дискурс – аналіз	9
4	Емерджентна граматики: граматики як динамічний процес	9
5	Граматики залежностей і синтаксичні зв'язки	9
6	Когнітивна граматики: концептуалізація та значення	9

7	Системна функціональна граматики (СФГ) та аналіз тексту	9
8	Корпусно-орієнтовані підходи до граматики	9
9	Мінімалістична програма та економічні принципи	9
10	Граматики як мережа вивчених конструкцій і шаблонів	9
		90

Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку здобувач може отримати в результаті вивчення дисципліни складає 100 балів, з них: 60 балів складають поточні види контролю і 40 балів – підсумковий контроль (залік).

Кількість балів за один модуль дорівнює сумі балів, отриманих за засвоєння тем Модуля 1 та Модуля 2 відповідно (усні відповіді, доповіді із презентаціями, тестові завдання). Максимальна кількість балів за Модуль 1 складає 30 балів; за Модуль 2 – 30 балів.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати у межах підсумкового контролю, складає 40 балів – 10 балів за тест і 30 балів за відповіді на питання. Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю заліку) – до 40 балів.

Критерії оцінювання видів робіт поточного контролю (з урахуванням самостійної роботи)

Критерії оцінювання **усних відповідей** під час здійснення поточного контролю на семінарських заняттях з дисципліни (в межах модулю)

5 балів	Здобувач демонструє високий рівень володіння матеріалом під час висвітлення та обговорення питань, наводить логічно структуровану відповідь щодо викладу подій художнього тексту, застосовуючи широкий спектр лексичного матеріалу, запропонованого для вивчення; вичерпно розкриває зміст питання і наводить відповідні приклади; коректно і влучно використовує різноманітні лексичні одиниці в ситуаціях усного спілкування; правильно і швидко відповідає на запитання викладача; робить не більше 2 мовних помилок та виправляє їх самостійно.
4 бали	Здобувач логічно структурує відповідь, достатньою мірою володіє лексико-граматичним матеріалом; розкриває зміст питання, виклавши його логічно і послідовно, наводить відповідні приклади; переказ тексту відповідає оригінальному тексту художнього твору, у вірному контексті вживає фразові одиниці та лексично-граматичні структури, адекватно використовує лексичні одиниці в ситуаціях усного спілкування; правильно відповідає на запитання викладача; робить не більше 4 мовних помилок.

3 бали	Здобувач дещо нелогічно структурує відповідь і не наводить достатньо прикладів; не повністю розкриває зміст питання; демонструє задовільне володіння лексико-граматичним матеріалом; дещо некоректно використовує лексичні одиниці в ситуаціях усного спілкування; правильно відповідає на запитання викладача; припускається не більше 7 мовних помилок.
2 бали	Здобувач логічно не структурує відповідь і не наводить достатньо прикладів; частково розкриває зміст питання; демонструє низький рівень володіння лексико-граматичним матеріалом; неправильно відповідає на 1 запитання викладача; припускається 8 мовних помилок.
1 бал	Здобувач логічно не структурує відповідь і не наводить прикладів; не розкриває зміст питання; використовує одноманітні лексико-граматичні структури; неправильно відповідає на 2 і більше запитань викладача; припускається 9 і більше мовних помилок.

Критерії оцінювання доповідей із презентаціями на семінарських заняттях (максимально – 3 бали).

3 бали	Здобувач вичерпно висвітлює тему презентації; наводить адекватні приклади (1,5 б.), правильно та швидко реагує на запитання викладача; допускає не більше 1-3 мовних помилок та виправляє їх самостійно (1 б.), дотримується терміну виконання завдання (0,5 б.);
2 бали	Здобувач недостатньо вичерпно висвітлює тему презентації; наводить не цілком адекватні приклади (1 б.), правильно та швидко реагує на запитання викладача; допускає не більше 1-5 мовних помилок, які виправляє самостійно та 1-3 помилки, які виправляє викладач (0,5 б.), дотримується терміну виконання завдання (0,5 б.);
1 бал	Здобувач невичерпно висвітлює тему презентації; наводить не цілком адекватні приклади (0,5 б.), правильно, але повільно реагує на запитання викладача; допускає близько 10-12 мовних помилок (0,5 б.), не дотримується терміну виконання завдання (0 б.);
0 балів	Здобувач не висвітлює тему презентації, не наводить адекватні приклади, не дотримується терміну виконання завдання.

Критерії оцінювання тестових завдань

5 балів	90-100% відповідей вірні
4 бали	70-89% відповідей вірні.
3 бали	50-69% відповідей вірні.
2 бали	35-49% відповідей вірні
1 бал	11-34% відповідей вірні.

0 балів	0-10% відповідей вірні.
---------	-------------------------

Критерії оцінювання тесту - модуль-контроль (залік).

Кількість правильних відповідей	40/38	36/34	32/30	28/26	24/22	20/18	16/14	12/10	8/6	4/2	1/0
Бали	20/19	18/17	16/15	14/13	12/11	10/9	8/7	6/5	4/3	2/1	0,5/0

Критерії оцінювання усних відповідей - модуль-контроль (залік)

Бали	Характеристика відповіді
10-9	Здобувач вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить різноманітні адекватні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
8-7	Здобувач достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь містить незначні неточності та помилки;
6-5	Здобувач неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь містить деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
4-3	Здобувач частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь містить деякі значні неточності та помилки;
2-1	Здобувач частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь містить велику кількість значних помилок.
0	Здобувач не дає відповіді на питання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Зарховано	A	відмінно

80-89		B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69		D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49		FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	Незараховано	F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни

1. Теоретичні основи міжкультурної комунікації

1. Що таке міжкультурна комунікація і які її основні завдання?
2. Які ключові теорії міжкультурної комунікації існують?
3. Як культура впливає на процеси комунікації?
4. Що таке культурні моделі сприйняття реальності?
5. Які основні виклики міжкультурного спілкування?

2. Синергетика в комунікації

6. Що таке синергетика і як вона застосовується у вивченні комунікації?
7. Як нелінійність впливає на процеси комунікації?
8. Яка роль відкритих систем у синергетичній моделі комунікації?
9. Що таке флуктуації у комунікативних системах?
10. Як принцип самоорганізації проявляється у міжкультурному спілкуванні?

3. Культурні концепти та комунікативні стилі

11. Як розрізняються висококонтекстні та низькоконтекстні культури?
12. Що таке культурні сценарії та як вони впливають на спілкування?
13. Як концепція «лиця» (face) впливає на міжкультурну взаємодію?
14. Які комунікативні стратегії використовуються в різних культурах?
15. Як стиль комунікації відрізняється в індивідуалістичних і колективістських суспільствах?

4. Вербальна та невербальна комунікація

16. Як мова формує міжкультурне спілкування?
17. Що таке культурний контекст у мовленні?
18. Як невербальна комунікація відрізняється у різних культурах?
19. Які основні особливості мови тіла в міжкультурному контексті?
20. Як етикетні формули різних культур впливають на міжкультурне порозуміння?

5. Конфлікти в міжкультурній комунікації

21. Які основні причини міжкультурних конфліктів?
22. Як ефективно вирішувати міжкультурні конфлікти?
23. Що таке стратегія уникнення в міжкультурному спілкуванні?
24. Як принципи медіації застосовуються в міжкультурних конфліктах?
25. Які стратегії ведення переговорів у міжкультурному середовищі?

6. Інтеркультурна компетенція

26. Що таке міжкультурна компетентність і як її розвивати?
27. Які ключові складові міжкультурної компетентності?
28. Як емпатія впливає на міжкультурне спілкування?
29. Яка роль толерантності у міжкультурному діалозі?
30. Як можна оцінити рівень міжкультурної компетенції?

7. Глобалізація та міжкультурні процеси

31. Як глобалізація впливає на міжкультурну комунікацію?
32. Що таке культурна гомогенізація і культурна гібридизація?
33. Як соціальні мережі змінюють міжкультурну комунікацію?
34. Які виклики постають перед міжкультурною комунікацією в епоху цифровізації?
35. Як міжкультурна комунікація пов'язана з політикою і економікою?

8. Синергетичні моделі комунікації

36. Як синергетичний підхід може пояснити розвиток мов?
37. Що таке точка біфуркації у комунікаційних процесах?
38. Як принцип самоорганізації працює в соціальних мережах?
39. Які особливості нелінійної динаміки міжкультурних контактів?
40. Як синергетика пояснює адаптацію до нових культурних середовищ?

9. Етика та мораль у міжкультурній комунікації

41. Яка роль етики в міжкультурній комунікації?
42. Як моральні цінності впливають на міжкультурну взаємодію?
43. Які принципи етичної комунікації важливі у міжкультурному контексті?
44. Як повага до культурних традицій сприяє ефективному спілкуванню?
45. Чому важливо уникати стереотипів у міжкультурному діалозі?

10. Прикладні аспекти міжкультурної комунікації

46. Як знання міжкультурної комунікації може допомогти у дипломатії?
47. Як міжкультурна комунікація впливає на бізнес?
48. Як навчати міжкультурної комунікації в освітньому середовищі?
49. Які особливості міжкультурного перекладу?
50. Як синергетичний підхід може бути застосований у міжнародних відносинах?

Методи та освітні технології навчання У рамках навчальної дисципліни «Сучасні теорії граматики» застосовуються різноманітні освітні технології та

методи навчання і викладання для досягнення ефективного результату. Деякі з них включають:

- Інтерактивні методи: використання дискусій, групових завдань, рольових ігор для залучення Здобувачів та створення атмосфери взаємодії.
- Проектне навчання: Здобувачі можуть працювати над проектами, які вимагають досліджень, аналізу та представлення результатів.
- Використання технологій: включення комп'ютерних програм, інтернет-ресурсів (платформи Moodle, Google Classroom), відео- та аудіоматеріалів для збагачення процесу навчання та роботи з текстами.
- Контекстне навчання: застосування матеріалу у реальних контекстах для кращого розуміння та застосування вивченого.
- Індивідуальний підхід: врахування індивідуальних потреб та рівня підготовки Здобувачів, щоб забезпечити оптимальне навчання.
- Асоціативні та візуальні засоби: використання мейд-мап, схем, картинок для систематизації та уявлення інформації.

Серед інших методів можемо додати такі: пояснювально-ілюстративні; репродуктивно-продуктивні; пошуково-творчі; проблемно-пошукові; практико-операційні; інтерактивні; рефлексивно-аналітичні; евристичні; метод самостійної роботи.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладача і здобувача) під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності. Очікується, що роботи здобувачів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями й об'єктивно оцінені викладачем.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

Рекомендована література

Основна

- 1.Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Київ : Академія, 2009.
2. Домброван Т. І. Синергетична модель розвитку англійської мови. (Автореф. дис. дра. філол.наук). Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. Одеса, 2013.
- 3.Домброван Т.И. Язык в контексте синергетики. [Монографія]// Т.И. Домброван.Одесса : КПОГТ, 2013.

- 4.Лінгвосинергетика : Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / Л. С. Піхтовнікова, Т. І. Домброван, С. М. Єнікєєва, О. О.Семенець; За загальною редакцією проф. Л. С. Піхтовнікової. Х. : ХНУ імені В. Н.Каразіна, 2018.
5. Dombrovan T. I. Linguistic synergetics: origin, key concepts and application. Записки з романо-германської філології, (2), 2016. С. 95-107.
- 6.Dombrovan T. An Introduction to Linguistic Synergetics / T. Dombrovan. Cambridge Scholars Publishing, 2018.
7. Haken H. Synergetics. An Introduction. (Springer Series in Synergetics) / H. Haken. Berlin : Springer-Verlag, 1977.
- 8.Haken H. Information and Self-organization: A Macroscopic Approach to Complex Systems. (Springer Series in Synergetics) / H. Haken. Berlin: Springer-Verlag, 2000.
9. Haken, H. Synergetics. Berlin, Heidelberg, New York: Springer, 1978.
10. Köhler, R. Zur linguistischen Synergetik. Struktur und Dynamik der Lexik. Bochum:Brockmeyer, 1986.
11. Köhler, R. Elemente der synergetischen Linguistik. Glottometrika 12, 1990. Pp. 179-188.
- 12 Kravchenko N. H. Extrapolation of the synergetic paradigm into modern linguistic science.Science and Education a New Dimension. Philology, VII (194), 2019. Pp. 46
- 13 Suyunova G. S. Interethnic and intercultural communications: extra-linguistic aspect.GISAP. Philological sciences. 2014. No 5. С. 9-11.
- 14.Zotova-Sadylo O. Intercultural communicative skills: progress analysis. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. 2019.Вип. 5. С. 33-39.

Додаткова

1. Льовкіна О. Ідейні витоки тектології Олександра Богданова: історико-філософський контекст / О. Льовкіна // МАГІСТЕРІУМ. Вип. 39 : Історико-філософські студії. 2010.С. 67–71.
2. Піхтовнікова, Л. С. Лингвосинергетика : основы и очерк направлений : монографія / Л. С. Піхтовнікова. Х. : ХНУ им. В. Н. Каразіна, 2012.
- 3.Піхтовнікова Л. С. Стилїстика і синергетика дискурсу // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен : [кол. Монографія] / за загальн. ред. І. С. Шевченко. Х. :ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2005. С. 29–35.
- 4.Піхтовнікова Л. С. Самоорганізація дискурсу: синергетичні принципи і підходи до лінгвістичного аналізу // Сучасні фундаментальні теорії та інноваційні практики навчання іноземної мови у ВНЗ : колективна монографія / за ред. В. Г. Пасинок. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. С. 218–231.
5. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми / О. О. Селіванова. Полтава : Довкілля-К, 2008.
- 6.Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія.. Полтава : Довкілля-К, 2006.

7. Синергетика в філологічних дослідженнях : монографія / Т. И. Домброван, С.М. Еникеева, Л. С. Пихтовникова и др. ; под общ. ред. проф. Л. С.Пихтовниковой. Х. :ХНУ имени В. Н. Каразина, 2015.
8. Захарчук Н.В. Проблема культури та міжкультурної комунікації у філософсько-соціологічному аспекті // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Філософія. Психологія. Педагогіка: Зб. наук.праць. 2008. №3(24). С. 174–178.
9. Скубішевська Т.С. Роль мовних стратегій у міжкультурній комунікації . *Мультиверсум: Філософський альманах*. 2004. №43. С. 57–64.
10. Білий О. В. Глобалізація і культурна ідентичність: український вимір. Київ : Наукова думка, 2018.
11. Гавриш М. М. Невербальна комунікація: мовчання як соціальний знак *Матусь. Мова і суспільство*. 2015. Вип. 6. С. 97–102.
12. Гродська Е. Б. Глобалізація і культурна ідентичність: два вектори глобалізаційних процесів. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»* . 2017. № 3(1). С. 40–43.
13. Колінько М. В. Міжкультурна комунікація: топологічний вимір : монографія. Вінниця : ТВОРИ, 2019.
14. Кравець М. С. *Культурологія. Розвиток культури в інформаційному вимірі : підручник*. Львів : Новий Світ2000, 2019.
15. Кучеренко О. Ф., Греул О. О. Вербальна та невербальна міжкультурна комунікація у процесі навчання арабських студентів. *Викладання мов у вищ. навч. закл. освіти на сучас. етапі. Міжпредмет. зв'язки : наук. дослідж., досвід, пошуки: зб. наук. пр.* 2016. Вип. 29. С. 70–79.
16. Лакуша Н. М. Культурна глобалізація вищої освіти: перспектива чи загроза? *Постнекласичні дослідження*. 2016. № 33. С. 167–177.
17. Макарук Л. Синтез вербальних та невербальних засобів у сучасній англійській комунікації. *Актуальні питання іноземної філології*. 2015. № 2. С. 138–142.
18. Махній М. *Етнопсихологія і міжкультурна комунікація*. Чернігів, 2015.
19. Нікітенко В. О. *Освіта, культура і туризм як чинники креативного розвитку особистості в умовах інноваційно-інформаційного суспільства : монографія*. Запоріжжя : ЗНУ, 2020.
20. Пілішек С. О. Міжкультурне спілкування як складова професійного спілкування іноземною мовою у міжкультурному середовищі. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки*. 2016. вип. 141. С. 163–166.
21. Святненко І. О. *Гендерна культура України: культурологічний та соціо-системологічний аспекти : монографія*. Київ : Меркьюрі-Поділля, 2020.
22. Струтинський Б. Д. Інформаційно-культурна глобалізація як феномен сучасного стану цивілізаційних трансформацій. *Мистецтвознавчі записки*. 2019. вип. 35. С. 66–71.
23. Ушакова Н. І. *Міжкультурна комунікація в університетському освітньому просторі : монографія*. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019.

24. Ущатовська І. В. Етнокультурне маркування невербальних кодів простору та часу. Філол. трактати. 2016. 8, № 2. С. 160–165.
25. Фабрика А. А. Культурна глобалізація на сучасному етапі: ключові тенденції. Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія. 2015. № 2. С. 130–134.
26. Хашиєва Л. В. Колективні ідентичності в глобальному суспільстві: конкуренція альтернативних моделей. Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Сер. Філософія. 2015. № 4. С. 73–79.
27. Чікарькова М. Сучасна культура. Проблеми аксіології і термінології : монографія. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2018.

Посилання на інформаційні ресурси в інтернеті, відео-лекції, інше методичне електронне забезпечення.

Intercultural Communication

<https://www.youtube.com/watch?v=RXwxg-6dUbE>

Cultural identity, power, and privilege

<https://www.youtube.com/watch?v=3G1gZun541E>

Introduction to Interpersonal Communication

<https://www.youtube.com/watch?v=y9OKZa-ywtk>

Introduction to Communication

<https://www.youtube.com/watch?v=->

[RPmY53jS1w&list=PLH99EwyQJliwYqVh7dfMFXPmjFHvDZII5](https://www.youtube.com/watch?v=-RPmY53jS1w&list=PLH99EwyQJliwYqVh7dfMFXPmjFHvDZII5)

Course Teaser

<https://www.youtube.com/watch?v=->

[RPmY53jS1w&list=PLH99EwyQJliwYqVh7dfMFXPmjFHvDZII5&index=1](https://www.youtube.com/watch?v=-RPmY53jS1w&list=PLH99EwyQJliwYqVh7dfMFXPmjFHvDZII5&index=1)

What is Communication?

<https://www.youtube.com/watch?v=a94Fa01j680&list=PLH99EwyQJliwYqVh7dfMFXPmjFHvDZII5&index=2>

Learning Objectives

<https://www.youtube.com/watch?v=yCl9hPnJTm8&list=PLH99EwyQJliwYqVh7dfMFXPmjFHvDZII5&index=3>

Course Assignments

https://www.youtube.com/watch?v=l7Qx_N2MSXg&list=PLH99EwyQJliwYqVh7dfMFXPmjFHvDZII5&index=4

Course Design and Resources

<https://www.youtube.com/watch?v=jE7y->

[IDmQng&list=PLH99EwyQJliwYqVh7dfMFXPmjFHvDZII5&index=5](https://www.youtube.com/watch?v=jE7y-IDmQng&list=PLH99EwyQJliwYqVh7dfMFXPmjFHvDZII5&index=5)

Synergetic Language Matrix. Parts of Speech

<https://www.youtube.com/watch?v=nsgdITNqhb8>

Synergetic • what is SYNERGETIC definition

<https://www.youtube.com/watch?v=VhCcHPW6VWE>

The Ancient Wisdom of Synergetics

<https://www.youtube.com/watch?v=81ov7eDy52c>

Synergetics Livestreams (24 videos)

<https://www.youtube.com/watch?v=8RfzqaFuXFY&list=PL36GDzqklWrmFimKCXb7eiUoLpEHqxnH3>

Політика академічної доброчесності відповідає чинним нормативно-правовим документам України, стандартам вищої освіти, “Етичному кодексу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича” <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnohouniversytetu.pdf>, «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf, та правилам академічної доброчесності та ін. нормативно-правовим документам, затвердженим в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (див. <https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>).